

Uppehållstillstånd för besök

RS/001/2024

Fastställelsebeslut: RA/003/2024	Version 1.0
Beslutsdatum: 2024-01-15	
Gäller för: operativ verksamhet	
Gäller från och med: 2024-01-15	

Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
2024-05-17	2.0	Sammanfattning, 2.1, 2.2 och 2.5	RA/026/2024
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX

Fakta om rättsliga ställningstagande

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

Fakta om rättsliga ställningstagande	1
Sammanfattning.....	3
1. Bakgrund och syfte	4
2. Rättslig bedömning	5
2.1 Tillståndstider	6
2.2 Krav på försörjning	7
2.3. Arbetstillstånd	9
2.5 Uppdrag i Sverige	10
2.6 Idrottsutövare - ungdomsverksamhet.....	12

Sammanfattning

Skälen till vistelsen i Sverige varierar med de olika kategorierna inom grunden besök i 5 kap. 10 § utlänningslagen (2005:716), varför tillståndstiderna även kan variera. Normalt bör den viseringsfria tiden eller under den tid viseringen gäller vara tillräcklig. Utgångspunkten är att det ska handla om vistelser som till sin natur är tillfälliga. Vad som kan anses som en rimlig tillståndstid i det enskilda fallet får bedömas utifrån anledningen till besöket. Tillståndstiden kan endast i undantagsfall uppgå till ett år. Vid denna bedömning ska det även finnas en tydlig avsikt att återvända till hemlandet eller det land där man är lagligen bosatt efter vistelsen här.

För besöksärenden gäller att försörjningen ska vara tryggad under hela vistelsen. Som en del i den bedömningen ingår att den sökande har en giltig medicinsk reseförsäkring som gäller i Sverige under hela vistelsetiden. I vissa fall kan de sjukvårdsavtal eller sjukvårdskonventioner som Sverige ingått med olika länder ersätta kravet på medicinsk reseförsäkring. Det är innehållet i avtalet eller konventionen som avgör om det kan ersätta försäkringskravet. Detsamma gäller för vissa europeiska och brittiska hälso- och sjukvårdskort. En bedömning får ske i det enskilda fallet.

Nivån på försörjningen kan däremot sättas ned något när det gäller personer som besöker Sverige för att under en begränsad tid utöva ideell eller religiös verksamhet. Anledningen är på grund av verksamhetens speciella natur där en eventuell ersättning är av underordnad betydelse. Det gäller t.ex. för munkar och nunnor.

Kravet på en tryggad försörjning under vistelsetiden i Sverige för utbytesdoktorander, utländska studenter som ska genomföra en del av sitt examensarbete i Sverige och praktikanter får bedömas utifrån det stipendium som personen beviljats och eventuellt egna medel. Vad gäller försäkring räcker det med att dessa omfattas av lärosätets försäkring.

De personer som utför uppdrag i Sverige är egna företagare vilket innebär att deras försörjning är tryggad genom uppdraget. För denna kategori räcker det att personen omfattas av företagets försäkring.

Undantag från kravet på arbetstillstånd regleras i 5 kapitlet 2 § utlänningsförordningen. Det är den sökande som har att styrka att han eller hon omfattas av undantagen. Vanligtvis krävs inget arbetstillstånd för den som ska besöka Sverige eftersom syftet med resan inte är att arbeta.

Avser personen att arbeta i Sverige inom ramen för en anställning här eller utomlands behöver han eller hon ansöka om ett arbetstillstånd (2 kap. 7 § utlänningslagen), dvs. om syftet med resan till Sverige är att utföra ett uppdrag som grundar sig på en anställning eller klart anställningsliknande former. Fri kost och logi kan i vissa fall räknas som ersättning om den utgår från uppdragsgivaren. Det är därför viktigt att utreda syftet med vistelsen för att minimera risken att reglerna om arbetstillstånd kringgås. Om uppdraget eller arbetet som ska utföras under vistelsen i Sverige kräver arbetstillstånd eller inte får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet.

Däremot är de som utför arbete i Sverige inom ramen för egen verksamhet och som är registrerad utomlands i första hand att ses som uppdragstagare, inte som arbetstagare. Dessa personer behöver inte ha arbetstillstånd i Sverige men de behöver legalisera sin vistelse här, om det överstiger den viseringsfria tiden. Om personen tidigare har haft ett uppehållstillstånd inom samma verksamhet får en bedömning göras om det finns en bosättningsavsikt. Den totala vistelsen i Sverige får inte vara av sådan omfattning att den inte längre framstår som tillfällig. Upphållstillstånd bör i normalfallet inte beviljas för längre vistelsetid än sex månader, men kan förlängas ytterligare förutsatt att den sammanlagda vistelsetiden understiger ett år.

När det gäller utländska ungdomar som vill komma till Sverige för att träna och spela ska vissa allmänna villkor vara uppfyllda. Därutöver ska det bl.a. finnas en inbjudan eller avtal, uppgifter om försäkringar och en beskrivning av upplägget för träning och eventuella matcher. En bedömning om det rör sig om professionellt eller amatörmässigt spel får göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

1. Bakgrund och syfte

Det finns många anledningar till att tredjelandsmedborgare reser till Sverige förutom att vara här som turist eller för att besöka släkt, vänner eller partner. Det kan då röra sig om ett affärsbesök, att få utöva ideell verksamhet, genomföra uppdrag, praktisera, eller av annan anledning.

Förutom affärsbesök och släktbesök nämner inte förarbetena¹ vilka övriga kategorier som kan omfattas av 5 kap. 10 § och 19 §² utlänningslagen (2005:716), och därmed inte heller vilka krav som kan ställas för att kunna beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för besök.

¹ Se [prop. 1983/84:144](#) s. 90-94 och [prop. 1994/95:179](#) s. 38.

² Av 5 kap. 19 § utlänningslagen framgår att en ansökan om uppehållstillstånd som avser en förlängning av ett pågående besök eller någon annan tidsbegränsad vistelse här i landet får bifallas trots att utlänningen vistas i Sverige, om det finns vägande skäl för förlängning av vistelsetiden.

De allmänna krav som framgår av förarbetena är att det ska föreligga en återvändandeavsikt och att försörjningen är tryggad under vistelsen, antingen genom egna medel eller genom en garant. Vidare framgår det att syftet med vistelsen i Sverige inte får avse illegalt arbete eller bosättning.³

Det kan därför vara svårt att veta vilka krav som kan ställas, vad som avses med att försörjningen är tryggad, i vilka fall arbetstillstånd kan krävs eller vilka tillståndstider som ska gälla.

I detta rättsliga ställningstagande ges generell vägledning för kravet på tryggad försörjning, vilka tillståndstider som ska gälla för uppehållstillstånd för besök och om syftet med vistelsen i Sverige kräver arbetstillstånd.

Dessutom ges vägledning avseende de personer som utför uppdrag i Sverige och utländska idrottande ungdomar.

2. Rättslig bedömning

Av 5 kap. 10 § utlänningslagen framgår att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för arbete, studier eller besök. Numera regleras studier, arbete och näringsverksamhet främst i andra bestämmelser i utlänningslagen.⁴

Vilka olika kategorier som kan anses omfattas av grunden besök framgår inte av förarbetena⁵ till 5 kap. 10 § utlänningslagen. Trots att det inte finns någon uppräknning i förarbetena anses affärsbesök, släktbesök, medicinsk behandling, uppdrag och examensarbete inför sluttentamen i hemlandet omfattas av bestämmelsen, enligt Migrationsverkets praxis. Denna uppräknning är inte uttömmande.

Gemensamt är dock att vistelsen här i landet till sin natur är tillfällig även om det i vissa fall kan röra sig om något längre vistelser. Som tidigare nämnts får vistelsen inte avse bosättning eller illegalt arbete.

³ Se [prop. 1983/84:144](#) s. 90-94 och [prop. 1994/95:179](#) s. 38. Jfr. 8 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen och [prop. 1979/80:96](#) s.55 f.

⁴ Se 5 b kapitel som rör forskare, högre studier och volontärer inom Europeiska Solidaritetskåren, 6 kap om arbetstillstånd och 5 kap. 10 a § utlänningslagen avseende näringsverksamhet. Övriga studier regleras dock fortsatt i 5 kap. 10 § samma lag.

⁵ [Prop. 1983/84:144](#) och [prop. 1994/95/179](#).

Förarbetena⁶ till bestämmelsen nämner att Sverige bör ha en generös praxis främst avseende släktbesök och att det är viktigt med internationellt utbyte⁷, men däremot inte vad som avses med ett besök eller vilka allmänna förutsättningar som bör vara uppfyllda för att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska kunna beviljas.⁸

Om personen tidigare har haft ett uppehållstillstånd för besök i Sverige eller under vistelsen i Sverige ansöker om uppehållstillstånd för besök och återoppar fortsatt samma skäl bör Migrationsverket noga överväga om det finns en återvändande- eller bosättningsavsikt, både vid beviljande av ett nytt uppehållstillstånd och vid förlängning av ett pågående besök. För att ett pågående besök ska kunna förlängas efter inresan krävs vägande skäl enligt 5 kap. 19 § utlänningslagen.

De allmänna kraven på styrkt identitet, giltig passhandling och vandel gäller även för uppehållstillstånd för besök.⁹

I det följande redogörs för vilka tillståndstider som gäller för uppehållstillstånd för besök, kravet på tryggad försörjning och vilka överväganden som ska göras för att bedöma om arbetstillstånd krävs.

2.1 Tillståndstider

Det finns inga närmre uttalanden om tillståndstider för de olika kategorierna i förarbetena till 5 kap. 10 § utlänningslagen. Av prop. 1983/84:144 s. 94 framgår dock att besöksstillståndet normalt inte bör överstiga sex månader.¹⁰ Däremot kan i undantagsfall äldre föräldrar som inte är yrkesverksamma beviljas uppehållstillstånd för en sammanlagd tid understigande ett år, förutsatt att det inte finns risk för bosättning.¹¹ Om vistelsen planeras vara högst tre månader gäller istället reglerna för visering eller viseringsfri tid.¹²

Skälen till att besöka Sverige varierar med de olika kategorierna varför även tillståndstiderna kan variera. Någon borte gräns för hur lång vistelsen i Sverige får vara för andra kategorier än släktbesök finns inte, men bör normalt inte överstiga sex månader. Vistelsen får heller inte vara så lång att det blir fråga om en bosättning. Vad som kan anses som en rimlig tillståndstid i det enskilda fallet får i stället bedömas utifrån anledningen till besöket.

⁶ Prop. 1983/84:144 s. 90 f och prop. 1994/95:179 s. 38 och 66.

⁷ Enligt 6 kap. 2 § tredje stycket utlänningslagen får arbetstillstånd ges till en utlänning som deltar i ett internationellt utbyte eller om det följer av ett internationellt avtal eller ett avtal med ett annat land.

⁸ Vilka förutsättningar som ska föreligga för att uppehållstillstånd för övriga studier ska kunna beviljas framgår dock av det rättsliga ställningstagandet om övriga studier, RS/004/2020. Arbetstillstånd regleras främst i kapitel 6 i utlänningslagen (motsvarar 2 kap. 6 § 1989 års utlänningslag) och näringsverksamhet i 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen.

⁹ 2 kap. 1 § och 5 kap. 17 § första stycket utlänningslagen. Se även MIG 2011:11 och det rättsliga ställningstagandet Kraven på klarlagd identitet och pass i ärenden om uppehållstillstånd, RS/037/2021.

¹⁰ Se även UN 225-94 och MIG 2008:15.

¹¹ Prop. 1983/84:144 s. 94 och prop. 1994/95:179 s. 67.

¹² I artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (EUT L 243, 15.9.2009, s. 1), viseringskodexen, anges istället 90 dagar under en 180 dagars period.

Det innebär att för släktbesök kan uppehållstillstånd för besök därför komma att ges för en längre sammanlagd vistelsetid än vid t.ex. ett affärsbesök, som sällan bör föranleda ytterligare tid än den viseringsfria tiden eller tiden som viseringen gäller. Anledningen är att anknytningen till Sverige i det första fallet är starkare än vid affärsbesök.

Som nämnts ovan kan utbytesdoktorander, praktikanter eller utländska studenter som genomför sitt examensarbete i Sverige beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för besök enligt 5 kap. 10 och 19 §§ utlänningslagen. Den tid de kommer att vistas i Sverige beror på hur lång tid det tar att slutföra eller att genomföra en del av examensarbetet, forskningen eller praktiken i Sverige.

De kan därför komma att beviljas uppehållstillstånd för en längre tid än vad som normalt bör vara fallet för uppehållstillstånd för besök, dock understigande en sammanlagd vistelse- och/eller uppehållstillståndstid om ett år.¹³

Särskilda tillståndstider gäller även för de som utför uppdrag i Sverige och utländska ungdomar som utövar idrott i Sverige, se nedan i avsnitten [2.5 Uppdrag i Sverige](#) och [2.6 Idrottsutövare – ungdomsverksamhet](#).

Vid bedömningen av tillståndstidens längd ska hänsyn tas till hur länge personen redan vistats i Sverige och om den viseringsfria tiden kommer att återaktiveras efter att tillståndet löpt ut. Den totala vistelsen i Sverige får inte vara av sådan omfattning att den inte längre framstår som tillfällig. Migrationsverket anser därför att den sammanlagda vistelsetiden i Sverige, under den senaste tolv månadersperioden, inte bör vara längre än den i hemlandet. En bedömning i det enskilda ärendet måste dock alltid göras.

2.2 Krav på försörjning

Försörjningen förutsätts vara tryggad under den tilltänkta vistelsen, av antingen sökanden själv, en garant eller en sponsor, vilket gäller för alla besöksärenden.¹⁴

Regeringen har bedömt att det referensbelopp som krävs för passage av Sveriges yttre gränser ska vara 450 kr/dag (8 kap. 3 a § utlänningsförordningen [2006:97]).¹⁵

¹³ Invandrarverkets styrelse (nuvarande Migrationsverket) fastställde den 18 mars 1994 att utländska ungdomar kan beviljas uppehållstillstånd som utbytesstuderande. Syftet var att bereda ungdomarna möjlighet att gå i svensk skola och i övrigt ta del av den svenska kulturen. Utbytet arrangerades vanligtvis genom en organisation men även privat arrangerat utbyte accepterades. Ansökan om uppehållstillstånd skulle göras och beviljas före inresan i Sverige och gavs inte för längre tid än ett år. Upphållstillstånd beviljades då enligt 2 kap. 4 § första stycket 7 och 5 a § 1989 års utlänningslag (1989:529), vilket motsvarar 5 kap. 10 och 19 §§ i 2005 års utlänningslag. Se UN 374-99.

¹⁴ Jfr. 8 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen. Polisen har möjlighet att avvisa en utlänning vid inresan om det kan antas att personen kommer att sakna tillräckliga medel dels för den tilltänkta vistelsen i Sverige, dels för en eventuell planerad vistelse i något annat nordiskt land och dels för hemresan. Se även [prop. 1979/80:96](#) s.55 f.

¹⁵ Artikel 6.4 Europaparlamentets och rådets förordning(EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer ([kodex om Schengen gränserna](#)) (kodifiering).

Migrationsverket anser att samma referensbelopp bör användas vid bedömningen av om försörjningen ska anses vara tryggad när en person ansöker om uppehållstillstånd för besök enligt 5 kap. 10 § utlänningslagen. Bedömningen av om det finns tillräckliga och tillgängliga medel för uppehållet får göras utifrån syftet med vistelsen, dess längd samt kostnader för kost och logi multiplicerade med antalet dagar för vistelsen. Referensbeloppet ska inte sättas ned om personen erhåller fri kost och logi.

Sökanden ska därmed visa att han eller hon löpande har medel till sitt förfogande under hela vistelsetiden i Sverige. Anledningen till detta är att undvika att det kan uppstå tveksamheter till att personen misstänks komma att arbeta illegalt eller vara beroende av allmosor från allmänheten för sitt uppehälle.¹⁶

Bedömningen av om det finns tillräckliga och tillgängliga medel för uppehållet kan t.ex. grunda sig på sökandens innehav av kontanta medel, resecheckar, eller kontoutdrag rörande egna medel.

En garant förutsätts vara en person som har tillräckliga medel för att täcka kostnaderna för besöket. Det innebär att personen måste kunna garantera att han eller hon löpande kan svara för sökandens försörjning om 450 kr multiplicerat med antalet dagar för vistelsen. Sökandens och garantens medel kan vid behov läggas samman för att tillräckliga medel ska anses föreligga. Om de sammanlagda medlen inte täcker kostnaderna för den angivna vistelsetiden kan den önskade tillståndstiden komma att kortas ned eller att ansökan avslås.

Som en del i bedömningen av om sökanden har en tryggad försörjning ingår även att han eller hon ska visa upp en giltig medicinsk reseförsäkring som gäller i Sverige under hela vistelsetiden. Det beror på att utländska besökare/turister inte omfattas av det svenska socialförsäkringssystemet¹⁷. Försäkringen ska vara giltig i Sverige oavsett i vilket land den är tecknad.

I vissa fall kan de bilaterala avtal eller konventioner om sjukvård som Sverige ingått med olika länder ersätta kravet på giltig medicinsk reseförsäkring. Så är fallet när det gäller Sveriges sjukvårdsavtal med Australien och Algeriet. Det är innehållet i sjukvårdsavtalet eller konventionen som styr om det kan anses ersätta kravet på medicinsk reseförsäkring. Omfattar sjukvårdsavtalet eller konventionen rätt till sjukvård till samma kostnad som bosatta inom sjukvårdsregionen i Sverige behöver medborgare eller bosatta från dessa länder ingen privat medicinsk reseförsäkring. Däremot måste personen ha en giltig medicinsk reseförsäkring om sjukvårdsavtalet eller sjukvårdskonventionen endast omfattar t.ex. förlossningsvård eller planerad vård. En bedömning får ske utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet

¹⁶ En person som inte uppfyller kraven för inresa får avvisas enligt 8 kap. 3 § utlänningslagen. Ett av kraven är att personen har tillräckliga medel för sin vistelse.

¹⁷ För mer information se [Vård i Sverige om du kommer från ett annat land - 1177](#).

Även de europeiska European Health Insurance Card (EHIC) och de brittiska Global Health Insurance Card (GHIC) bör normalt kunna godtas. Även i en sådan situation får en bedömning ske i det enskilda fallet.

För tredjelandsmedborgare som vill besöka Sverige för att tillfälligt utöva ideell eller religiös verksamhet med koppling till organisationer, idrott eller välgörande ändamål ska däremot ett lägre försörjningskrav gälla. Anledningen är att dessa personer drivs av religiös övertygelse eller av ideellt intresse, snarare än av ekonomiska skäl. Det gäller för munkar, nunnor, missionärer, volontärer och utländska idrottande ungdomar. Om någon ersättning utgår är den därför som regel låg. Vanligtvis erbjuds fickpengar, fri kost och logi. Om kravet på tryggad försörjning ska anses uppfyllt får bedömas utifrån det enskilda fallet och syftet med vistelsen här. Nivån på försörjningen får dock inte sättas så lågt att personen blir beroende av allmosor från allmänheten för sitt uppehälle eller misstänks komma att försörja sig på ett illegalt sätt. I bedömningen ingår även att han eller hon ska visa upp en giltig medicinsk reseförsäkring som gäller i Sverige under hela vistelsetiden.

Utbytesdoktorander, utländska studenter som ska genomföra en del av sitt examensarbete i Sverige och praktikanter har ofta stipendium som antingen helt eller delvis täcker kostnaden för vistelsen i Sverige. Därutöver kan dessa personer ha egna medel. Kravet på tryggad försörjning får därför bedömas utifrån det enskilda fallet och syftet med vistelsen. Nivån på försörjningen får dock inte sättas så låg att personen kan misstänkas komma att försörja sig på ett illegalt sätt. Även här ingår det i bedömningen av om den sökanden har en tryggad försörjning att han eller hon ska visa upp en giltig medicinsk reseförsäkring som gäller i Sverige under hela vistelsetiden.

De personer som utför uppdrag i Sverige är egna företagare. Deras försörjning får anses tryggad genom de uppdrag som de ska utföra här i Sverige (se [nedan](#)).

2.3. Arbetstillstånd

I vissa situationer kan det ibland vara svårt att avgöra om syftet med resan till Sverige även omfattar krav på arbetstillstånd. Det gäller speciellt i de fall personerna får tillgång till vissa förmåner som kost och logi, men även fick pengar samtidigt som de utför ett uppdrag.

Ett arbetstillstånd krävs för den som avser att arbeta i Sverige inom ramen för en anställning här eller utomlands.¹⁸ Har en person för avsikt att utföra ett uppdrag som grundar sig på en anställning eller klart anställningsliknande former krävs alltså arbetstillstånd. Detsamma gäller om personen erhåller ersättning för detta från uppdragsgivaren i Sverige.

---

¹⁸ Se 2 kap. 7 § utlänningslagen.

Fri kost och logi kan i vissa fall komma att räknas som ersättning om den utgår från uppdragsgivaren.¹⁹ Det är en prövning som måste ske i det enskilda fallet utifrån omständigheterna i ärendet. En utredning bör därför alltid företas för att utreda syftet med vistelsen eftersom det i vissa fall kan röra sig om en förtäckt anställning där exempelvis ingen ersättning utgår.

Har en person för avsikt att utföra ett arbete som är normalt förekommande på den ordinarie arbetsmarknaden t.ex. gästpredikan, föreläsningar hänförliga till personens anställning i hemlandet, arbete i ett café eller i en butik ska hon eller han ansöka om ett arbetstillstånd. För att minska risken att reglerna om arbetstillstånd kringgås bör därför en utredning alltid företas för att utreda syftet med vistelsen. Om ett uppdrag eller arbete under vistelsen i Sverige kräver arbetstillstånd får alltså bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet.

I 5 kapitlet 2 § utlänningsförordningen finns undantag från kravet på arbetstillstånd vid kortare vistelser i Sverige. Det gäller exempelvis för forskare eller lärare inom den högre utbildningen som ska genomföra forsknings-, undervisnings- eller föreläsningsverksamhet, en montör eller teknisk instruktör som ska utföra brådskande arbete i samband med uppsättning eller reparation av maskiner eller liknande.

Det är upp till den sökande att styrka att man omfattas av undantagen i 5 kapitlet 2 § utlänningsförordning.

Däremot är den som utför arbete i Sverige inom ramen för egen verksamhet och som är registrerad utomlands i första hand inte att ses som arbetstagare, utan som uppdragstagare.²⁰ Konsulter är exempel på personer som kan vara uppdragstagare. Dessa personer behöver inte ha arbetstillstånd i Sverige men de kan behöva legalisera sin vistelse här, om den överstiger den viseringsfria tiden. Även här behövs en utredning ske för att säkerställa att det inte rör sig om ett kringgående av reglerna om arbetstillstånd.

2.5 Uppdrag i Sverige

Egna företagare eller konsulter som utför arbete i Sverige vars verksamhet är registrerad utomlands är i första hand inte att ses som arbetstagare, utan som uppdragstagare. Exempel på grupper som kan ses som uppdragstagare är konsulter, artister eller frilansjournalister. Uppräkningen är inte uttömmande.

Det rör sig här om personer som har ett kontrakt med en uppdragsgivare i Sverige. Det är då inte fråga om ett anställningsförhållande. Dessa personer behöver inte ha arbetstillstånd i Sverige men de behöver legalisera sin vistelse här, om den överstiger den viseringsfria tiden eller den tid som viseringen gäller.

¹⁹ Kost och logi kan ibland ingå som en anställningsförmån och kan då vara en indikator på att ett arbetstillstånd kan behövas

²⁰ 2 kap. 7 § utlänningslagen.

Det ska röra sig om en person som är verksam genom och har en ledande roll i sin egen verksamhet. Det gäller oavsett om verksamheten bedrivs inom ramen för egen firma eller juridisk person (äger över 50 % av företaget).

Om personen däremot har för avsikt att arbeta i Sverige inom ramen för en anställning eller klart anställningsliknande former ska han eller hon ansöka om ett arbetstillstånd. Det rör sig då om förhållanden där det finns ett anställningsavtal, personen får lön, utför arbete under arbetsgivarens ledning m.m. Frågan om det rör sig om ett uppdrag eller arbete under anställningsliknande förhållande som kräver arbetstillstånd får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet. Det faktum att personen har en näringsverksamhet registrerad i hemlandet är inte tillräckligt för att utesluta att det rör sig om ett anställningsliknande förhållande. Det som bör beaktas är bland annat arbetets art, omfattning, ersättning för utfört arbete och dess storlek samt hur självständig personen är i relation till uppdragsgivaren. Ju mindre självständighet desto mer talar för att det rör sig om ett anställningsförhållande. Särskild försiktighet bör iakttas i fråga om uppdrag där uppgifter normalt förekommer på den ordinarie arbetsmarknaden (exempelvis arbete inom hotell- och, städbranschen, industri).

Vid prövning av frågan om tillstånd för konsulter m.fl. är det relevant att bland annat beakta om det finns en verksamhet registrerad i hemlandet, att verksamheten har en viss historik, om det finns andra kunder (inte nödvändigt), att det finns ett kontrakt och att uppdraget är tidsbegränsat.

I det sammanhanget kan även fri kost och logi räknas som ersättning om den utgår från uppdragsgivaren. Det är en prövning som måste ske i det enskilda fallet utifrån omständigheterna i ärendet. Det som särskilt behöver beaktas är om ersättning utgår för uppdraget eller om det rör sig om en lön. Den viseringsfria tiden eller tiden viseringen gäller bör vara tillräcklig för att hinna utföra uppdraget. Utgångspunkten är därför att det inte finns vägande skäl för att förlänga vistelsen i Sverige.

Finns det vägande skäl och det inte rör sig om ett anställningsförhållande kan ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för besök ges med stöd av 5 kap. 10 § och 19 § [UtlL](#).

Uppdraget finansieras oftast genom sökandens inkomster från uppdraget eller genom egna medel. För att försörjningen ska anses vara tryggad krävs även en giltig försäkring som gäller för hela tiden uppdraget pågår. Det räcker att personen omfattas av företagets försäkring. Innehar personen ett European Health Insurance Card (EHIC), ett brittisk Global Health Insurance Card (GHIC) eller liknande hälso- eller sjukvårdskort bör dessa normalt vara tillräckliga. Det innebär att en försäkring inte alltid behöver vara kopplad till egenföretagarens/konsultens företag. En bedömning får dock ske utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

En utredning bör alltid göras för att utreda syftet med vistelsen, eftersom det i vissa fall kan röra sig om en förtäckt anställning. Sökanden bör ange anledningen till varför uppdraget inte blivit klart under den viseringsfria tiden eller under den tid viseringen gäller.

Observera att en person som är anställd utomlands och som av sin arbetsgivare skickas till Sverige för att utföra ett tillfälligt arbete måste ha arbetstillstånd.²¹

Uppdragstagare som inte behöver ha arbetstillstånd kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för besök under den tid som uppdraget pågår, förutsatt att deras företag är registrerade utanför Sverige. De allmänna villkoren måste också vara uppfyllda för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas.

I övriga fall bör den viseringsfria tiden eller under den tid viseringen gäller vara tillräcklig för att kunna utföra uppdraget i Sverige.

Om personen tidigare har haft ett uppehållstillstånd inom samma verksamhet bör man noga överväga om det finns en bosättningsavsikt innan man beslutar om en förlängning eller ett nytt uppehållstillstånd. Det är viktigt att det framgår att den sökande är fast bosatt i hemlandet. Den totala vistelsen i Sverige bör därför inte vara av sådan omfattning att den inte längre framstår som tillfällig. Upphållstillstånd bör därför i normalfallet inte beviljas för längre vistelsetid än sex månader, men kan förlängas ytterligare förutsatt att den sammanlagda vistelse- och/eller uppehållstillståndstiden understiger ett år.

2.6 Idrottsutövare - ungdomsverksamhet

Det förekommer att utländska ungdomar vill komma till Sverige för att utvecklas genom att träna, spela match eller tävla i ett lag, klubb, förening eller enskilt.

Syftet med resan kan även vara att få provspela för en idrottsförening eller en klubb för att senare eventuellt kunna få ett kontrakt. Att provspela innebär att man inte deltar i föreningens reguljära spelverksamhet. Ett provspel handlar ofta om att senare bli uttagen i laget och sker många gånger på professionell nivå. För att få uppehållstillstånd för besök får det inte röra sig om spelarövergång från den utländska klubben/föreningen till den svenska. Inte heller i övrigt får det röra sig om spel på professionell nivå.

I några förbunds stadgar anges att en spelare inte får representera den svenska föreningen förrän den internationella övergången är godkänd och registrerad av t.ex. Riksidrottsförbundet, International Ice Hockey Federation (IIHF) eller likande förbund samt innehar uppehålls- eller arbetstillstånd.

Det rör sig här om professionella spelare som avser att övergå från sitt utländska förbund till en svensk förening eller klubb, varför reglerna inte får anses omfatta s.k. amatörspelare som endast är här för att spela en säsong utan ersättning och som därefter ska återvända till sitt lag/klubb, dvs. när det inte är fråga om en övergång. Svenska ishockeyförbundets regler avser i första hand professionella utövare och vuxna spelare. Är syftet med inresan att spela på reguljär basis, dvs. som spelare i säsongens matcher kan det röra sig om ett anställningsliknande förhållande som kräver arbetstillstånd. Ett provspel som sträcker sig under en längre tid kan vara en indikation på att det är en förtäckt anställning.

²¹ 2 kap. 7 § utlänningslagen.

När det är fråga om professionella idrottsutövare ska Riksidrottsförbundet godkänna kontrakten och intyga att anställningen har stor betydelse för idrotts-grenens positiva utveckling. För professionella idrottsutövare finns en lägsta ersättningsnivå.²²

Professionella idrottsutövare måste vara 18 år för att kunna beviljas arbetstillstånd vilket framgår av Migrationsverkets överenskommelse med Riksidrottsförbundet. Även vid internationellt utbyte krävs att personen är myndig för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas enligt 6 kap. 2 § tredje stycket utlänningslagen.²³

Det kan ibland vara svårt att skilja mellan amatörspel och professionellt spel i vart fall när det gäller ungdomar och vistelsen här avser hela spelsäsongen. Åldern kan därför få betydelse vid bedömningen av om det rör sig om professionellt spel och om det föreligger ett anställningsliknande förhållande. Om det rör sig om ungdomsutbyte och personen är under 18 år anser Migrationsverket att det är ett uppehållstillstånd för besök som ska beviljas, förutsatt att övriga förutsättningar är uppfyllda.²⁴

När ungdomar kommer hit för att spela utan kontrakt är det mer av en överenskommelse (internationellt utbyte) mellan den svenska klubben och den utländska om att spelaren ska få träna tillsammans med den svenska klubben för sin personliga utveckling. Någon ersättning utgår oftast inte mer än i form av kost och logi.

En bedömning av om spel i en klubb eller förening avser spelövergång och därmed professionellt spel och som i så fall kräver arbetstillstånd får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Finns inget kontrakt får en bedömning göras utifrån redogörelsen i inbjudan i vilken omfattning spelaren ska delta på träningar och matcher samt om undervisning kommer att ske. För det fall spelaren ska delta i lagets/klubbens matcher bör det framgå av kontraktet eller inbjudan om det krävs registrering till Riksidrottsförbundet. Om kost och logi ingår ska även det framgå.

När utländska ungdomar som avser att spela i serier som t.ex. (J)U18 och (J)U20 eller liknande får en mer individuell bedömning göras, eftersom det är vanligare att dessa ungdomar har kontrakt och att de därmed kan vara professionella spelare. För det fall de anses vara professionella spelare ska de istället ansöka om arbetstillstånd. Det är också viktigt att göra en bedömning av att det rör sig om bosättning, dvs. om man spenderar mer tid i Sverige än i hemlandet.

Den viseringsfria tiden eller under den tid viseringen gäller bör vara tillräcklig för att provspela eller spela för sin personliga utveckling i den angivna klubben. Det gäller både för unga vuxna och barn. Om dessa ungdomar ansöker för längre tid än kontraktet eller säsongen gäller bör de tillfrågas om anledningen.

²² Se [Kunskapsstöd om professionella idrottsutövare](#).

²³ Se [Överenskommelse mellan Migrationsverket och Sveriges Riksidrottsförbund angående ansökningar om arbetstillstånd - Verksnätet](#).

²⁴ Se Kunskapsstöd [Arbetstillstånd för barn](#)

En bedömning i det enskilda fallet får i så fall göras om ytterligare tid ska beviljas, men den sammanlagda tiden måste understiga ett år.

Försörjningen måste vara tryggad under hela perioden. För att anse att försörjningen är tryggad krävs det att sökanden även har en medicinsk reseförsäkring eller motsvarande under hela vistelsetiden i Sverige (se avsnitt 2.2 och 2.4). Det är dock tillräckligt att personen omfattas av föreningens försäkring.

Det bör endast i undantagsfall föreligga vägande skäl för att förlänga vistelsen i Sverige under ytterligare tid, utöver den tid som viseringen eller den viseringsfria tiden gäller. De ungdomar som har avtal eller en inbjudan som sträcker sig över spelsäsongen, dvs. under ca åtta månader, bör redan från början ansöka om tillstånd för hela perioden. Ett provspel som sträcker sig under en längre tid kan vara en indikation på att det är en förtäckt anställning, dvs. spel på reguljär basis. Finns det ett kontrakt bör tillståndstiden löpa för samma tid. Detta gäller även vid internationell flytt (spelarövergång) i de fall barnet inte hinner fylla 18 år under tillståndstiden.

Kommer barnet fylla 18 år under den tänkta tillståndstiden i Sverige och har kontrakt ska han eller hon ansöka om arbetstillstånd. Uppehållstillstånd för besök ges i så fall fram till 18 årsdagen.